

Från Turkiet till Venezuela

Svenska Dagbladet den 10 februari 2019

USA, Kanada, och de flesta länder i Europa har anslutit sig till kritikerna av Venezuelas fallerande president Nicolás Maduro. Efter många år av hans socialistiska ledarskap är ekonomin i fritt fall och det tycks äntligen finnas en chans att han tvingas bort från makten. Washington och Ottawa, liksom de flesta länderna i Latinamerika – Mexiko, Kuba och Bolivia undantaget – har erkänt Juan Guaido, ordförande för Venezuelas nationalförsamling, som landets ledare. Trots detta världsomspännande motstånd har Maduro funnit en osannolik bundsförvant i Turkiets president Recep Tayyip Erdogan. En bundsförvant som är medlem av både NATO och G20!

Till och med i Iran har tonen varit återhållsam. Iran, som på kort tid har gjort miljardinvesteringar i Venezuela, har nöjt sig med att kräva att utomstående inte ska blanda sig i Venezuelas inre angelägenheter, snarare än att ta ställning för Maduro. På samma sätt finns indikationer att Putin, Maduros långvariga allierade, nu överväger att dra undan sitt stöd till honom när han insett att slutet är nära.

I detta läge darrade president Erdogan inte på manschetten när han tillkännagav sitt stöd för Maduro. "Broder Maduro, stå rak i ryggen, Turkiet står vid din sida!" Så tilltalade den konservativa och religiöse turkiske ledaren sin socialistiska broder i ett land långt borta. Erdogan mobiliserade också sina många supportrar i Turkiet. Av 137 000 tweets till stöd för Maduro (#WeAreMaduro) var fler än hälften på turkiska.

Turkiet har under senare år, liksom Ryssland och Iran, inlett ett betydande ekonomiskt samarbete med Venezuela. Handeln mellan de två länderna har mer än fördubblats under de senaste fem åren och Venezuela har, i ljuset av eventuella amerikanska sanktioner, sedan förra året anlitat Turkiet för att bearbeta och certifiera guldmalm.

Erdogans stöd till Maduro handlar dock inte om ekonomi, utan om överlevnad. Erdogan ser sig som "kamrat" till Maduro därför att han fruktar att Maduros fall kan "inspirera" USA och EU att ingripa i andra länder, exempelvis i Turkiet. Maduros fall skulle rent av kunna uppmuntra oppositionen i Turkiet.

Ända sedan striden mellan Maduro och Guaido inleddes har Erdogan talat i turkiska tv-kanaler, där han förklarat att Maduro attackeras av västvärlden. Många av hans anhängare tror att oroligheterna i Venezuela kan jämföras med 2013 års kupp mot den egyptiska presidenten och islamisten Mohamed Morsi. Eller kanske än värre: med kuppförsoket mot Erdogan 2016 som iscensattes av den USA-baserade predikanten och tidigare imamen Fethullah Gülen.

Den udda alliansen mellan ledare i länder som Turkiet och Venezuela bygger på en gemensam politisk analys att hegemoniska krafter exploaterar varje möjlighet att destabilisera deras länder. Narrativet kring det "onda västerlandet" har visat sig vara ett effektivt politiskt verktyg. Erdogan hoppas genom detta mobilisera viktiga väljargrupper när AKP, efter sommarens ekonomiska härdsvälta, möter väljarna i vårens kommunval.

Özge Öner